

Návrh
znaku a vlajky

pro obec

ZDOBNICE

---

autor:
Mgr. Jan Tejkal
tel.+420602953832
e-pošta: j.tejkal@volny.cz
<http://heraldika.webnode.cz/>

Tvorba nových obecních (městských) symbolů:

Podle platné právní úpravy mohou obce a města disponovat vlastními obecními (městskými) symboly, to znamená znakem a vlajkou (praporem). Pokud obec (městys, město) nemá historický, řádně udělený, či tzv. vydržený znak či vlajku, má právo požádat prostřednictvím Podvýboru pro heraldiku a vexilologii Předsedu Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky o udělení symbolu (resp. symbolů).

Při vytváření nových obecních symbolů je přitom nutno dbát především více či méně pevně stanovených zásad heraldické a vexilologické disciplíny a dále respektovat těsný významový vztah znaku a vlajky obce k lokalitě, jíž mají reprezentovat.

Existuje několik základních tématických okruhů, jimiž se tvorba nového znaku a vlajky může inspirovat. V prvé řadě se jedná o vytvoření tzv. mluvícího znamení, jehož předností je transparentnost a široká srozumitelnost symbolů, nebo o navázání na historické pečetní či razítkové symboly obce, které do značné míry stanoví obsah nových symbolů a jež je vhodné zejména proto, že zachovává kontinuitu původních předheraldických a nových heraldických a vexilologických symbolů obce.

Nelze-li adekvátně aplikovat princip mluvícího znamení, nebo není-li možno nalézt otisk pečeti či razítka, případně je-li pečetní obraz nevhodný - například vzhledem k jeho heraldicky neúnosné složitosti - k přepisu do znaku a vlajky obce, připadá v úvahu alternativní komplex námětových regionů - například symbolické vyjádření místního světce jakožto patrona obce, odkaz na význačné události nebo pověsti a mýty v dějinách obce, připomenutí erbovních motivů někdejších feudálních majitelů obce či příslušného panství, poukaz na specifické historické či současné řemeslné a jiné pracovní aktivity obyvatel obce, nebo vykreslení určitého relevantního přírodního motivu krajiny, do níž je obec zasazena, atd.atp..

Vlajka (prapor) obce nebo města by měla odpovídat podobě či symbolice obecního (městského) znaku.

Jednou z možností, jíž naplňují (a zejména v minulosti naplňovaly) především městské lokality a lokality s historickými právy města či městečka, je geometricky koncipovaná vlajka ve formě kombinace horizontálních či vertikálních pruhů a případně dalších geometrických obrazců, barevně odvozených z tinktur (tj. barev a kovů) znaku, doplněných fakultativně o některé relevantní znakové figury pro zdůraznění neopakovatelnosti každé vlajky.

Často - a zejména u lokalit bez městského statutu, kde vzniká vlajka současně se znakem – se přistupuje rovněž k tzv. opakování znaku, což znamená, že vlajka obce má stejnou či velmi podobnou figurální kompozici jako obecní znak.

Znak obce:

PEČETI HISTORICKÝCH ČÁSTÍ OBCE:

Samosprávná obec Zdobnice tvoří v současnosti úředně 1 místní část, avšak historicky se jedná o pět vsí a dodnes i pět samostatných katastrálních území (k.ú.) a základních sídelních jednotek (ZSJ):

- 1.ZSJ Kačerov = k.ú. Kačerov u Zdobnice
- 2.ZSJ Kunčina Ves = k.ú. Kunčina Ves u Zdobnice
- 3.ZSJ Souvlastní = k.ú. Souvlastní
- 4.ZSJ Zdobnice = k.ú. Velká Zdobnice
- 5.ZSJ Zdobnička = k.ú. Malá Zdobnice

Archivní průzkum autora povrdil existenci historických obecních pečetí u všech historických částí tvořících dnešní samosprávnou obec Zdobnice. Doklady představují otisky pečetí v archivních fondech Národního archivu v Praze – konkrétně se jedná o otisky pečetí v Indikačních skizzách Stablního katastru z roku 1840 - a otisky pečetí v Eichlerově topografické sbírce uložené v Archivu Národního muzea v Praze.

Překreslené otisky pečetí pak lze spatřit i ve sbírce komunálních znaků, pečetí a razítek Karla Lišky (vydané rovněž knižně v nakladatelství PhDr.Ivo Sperát v Brně v roce 2012 pod názvem „Sbírka komunálních znaků, pečetí a razítek, Svazek 1: Pečeti a razítka obcí Čech, Moravy a Slezska“).

Ad 1:

Pečeť má téměř kruhový tvar a obsahuje opis „SIGIL GEMEIN KATZER“ a vyobrazení kostela tvořeného věží a lodí. Symbolika pečeti spočívá ve vyjádření kačerovského kostela sv.Kateřiny jakožto dominanty vesnice.

Ad 2:

Pečeť má téměř kruhový tvar a obsahuje opis „GEMEIN : KUNZEN : DORF“ a vyobrazení heraldicky doleva (tj. z pohledu pozorovatele doprava) běžícího zvířete, nejspíše koně. Symbolika pečeti spočívá zřejmě v odkazu na název obce a vyjádření jejího venkovského charakteru.

Ad 3:

Pečeť má téměř kruhový tvar a obsahuje opis „DORF SAVLAS“ a vyobrazení listnatého stromu. Symbolika pečeti spočívá nejpíše ve vyjádření krajiny, do níž je obec zasazena.

Ad 4:

Pečeť má vertikálně oválný tvar a obsahuje opis „GROSZ DOBNITZ“ a vyobrazení jehličnatého stromu s vysokým kmenem zkříženým dřevorubeckými nástroji – hákem a sekerou. Symbolika pečeti spočívá ve vyjádření krajiny bohaté na lesní porosty a s nimi spojenou historickou těžbu dřeva na území obce.

Ad 5:

Pečeť má vertikálně mírně oválný tvar a obsahuje opis „SIGILLVM MINORIS SSTIWNICE S IOHAN NEPO P“ a složitý obraz sestávající z kamenného mostu o třech obloucích, na němž stojí sv. Jan Nepomucký s krucifixem a svatozáří s pěti hvězdami mezi dvěma vyrůstajícími jehličnatými stromy. Symbolika pečeti spočívá ve vyjádření charakteru místní krajiny a sochy sv. Jana Nepomuckého s jeho typickými atributy, mezi něž patří mj. svatozář o pěti hvězdách a most.

NÁVRH ZNAKU OBCE:

Návrh znaku obce se člení do dvanácti variant a vychází v maximální možné míře z ideálních historických podkladů v podobě historických pečeti, zejména pečeti Velké a Malé Zdobnice.

Návrh znaku tedy obsahuje především figuru jehličnatého stromu – smrku – z pečeti Velké Zdobnice a figuru pěti hvězd z pečeti Malé Zdobnice, neboť kombinace právě těchto dvou motivů nejlépe vykresluje charakter obce a počet jejích historických částí.

Variantně jsou tyto dva základní motivy doplněny následujícími figurami:

-Dřevařský hák a sekera - z pečeti Velké Zdobnice jako symbol historické dřevařské tradice,

-vlnitá břevna (tj. vodorovné vlnité pruhy) – poloha obce při říčce Zdobnici a tedy i odkaz na původ názvu obce,

-kvádrovaný most – z pečeti Malé Zdobnice jako atribut sv. Jana Nepomuckého; obecně symbol místních mostů a polohy u říčky Zdobnice,

-listnatý strom – z pečeti Souvlastní,

-podkova – zestručnění námětu pečeti Kunčiny Vsi,

-řecký kříž – zestručnění pečetního obrazu Kačerova,

-hvězda – také jako mariánský atribut a tedy symbol Kunštátské kaple,

-počet hvězd, nebo stromů, nebo částí znakového štítu - vyjádření integrace pěti historických lokalit do jedné samosprávné obce.

Heraldická pravidla o barvách a kovech:

Při realizaci návrhu znaku lze postupovat tak, že se jednotlivé varianty návrhu znaku od sebe liší kromě kompozičního řešení také v barevném provedení.

Pokud jde o zvolení barev znaku v obecné rovině, existuje v heraldickém tvarosloví pravidlo o nemožnosti pokládání barvy na barvu a kovu na kov.

V klasické komunální heraldice českých zemí hovoříme o šesti základních tinkturách, k nimž posléze přibýly další doplňkové tinktury, kupříkladu tzv. přirozené barvy.

Dvě z oněch základních tinktur jsou tzv. kovy - zlatá neboli žlutá a stříbrná neboli bílá, zatímco ostatní - červená, modrá, zelená a černá - patří do kategorie barev.

Je tedy možno volit buď kovový štít (resp. kovové pole štítu) a barevné figury, či opačně barevný štít (resp. barevné pole štítu) a figury kovové. V obou případech je přitom vhodné zachovat co nejmenší možný počet tinktur.

U návrhu znaku pro obec Zdobnice lze pak - při zachování popsaného pravidla – uplatnit tinktury reflektující geografické charakteristiky obce, tj. především zelenou jakožto barvu lesa a hor a modrou jakožto barvu vody. Zelenou barvu stromů lze pak doplnit černou barvou kmenů a figury v zeleném či modrém, tj. barevném štítě zobrazit jako kovové, tj. stříbrné (bílé) a zlaté (žluté).

Blason neboli popis variant návrhu znaku obce:

Varianta 1:

„V zeleném štítě zlatý smrk s kmenem kosmo přeloženým dřevorubeckým hákem a šikmo podloženým sekerou, obojí stříbrné se zlatými topůrky, vše provázené pěti (2,2,1) stříbrnými hvězdami.“

Varianta 2:

„V modrém štítě zlatý smrk s kmenem kosmo přeloženým dřevorubeckým hákem a šikmo podloženým sekerou, obojí stříbrné se zlatými topůrky, vše provázené pěti (2,2,1) stříbrnými hvězdami.“

Varianta 3:

„V zeleném štítě sníženě děleném stříbrným vlnitým břevnem s modrým vlnitým břevnem nahoře kosmo dřevorubecký hák šikmo podložený sekerou, obojí stříbrné se zlatými topůrky, provázené čtyřmi stříbrnými hvězdami, dole stříbrná hvězda.“

Varianta 4:

„V zeleném štítě zlatý smrk vyrůstající ze stříbrného kvádromaného mostu s jedním obloukem, vše provázené pěti (2,2,1) stříbrnými hvězdami.“

Varianta 5:

„V modrém štítě zlatý smrk vyrůstající ze stříbrného kvádromaného mostu s jedním obloukem, vše provázené pěti (2,2,1) stříbrnými hvězdami.“

Varianta 6:

„Ve stříbrném štítě děleném třemi modrými vlnitými zúženými břevny nahoře pět zelených smrků s černými vyrůstajícími kmeny, dole pět (3,2) kosmo nakloněných modrých hvězd.“

Varianta 7:

„Ve stříbrném štítě děleném dvěma modrými vlnitými zúženými břevny nahoře tři zelené stromy, krajní jehličnaté a prostřední listnatý, s černými vyrůstajícími kmeny, dole dvěma hvězdami po stranách provázená obrácená podkova, v ní řecký kříž, vše modré.“

Varianta 8:

„V zeleném štítě děleném stříbrným vlnitým zúženým břevnem s modrým vlnitým břevnem nahoře tři vyrůstající stříbrné stromy, krajní jehličnaté a prostřední listnatý, dole dvěma hvězdami po stranách provázená obrácená podkova, v ní řecký kříž, vše stříbrné.“

Varianta 9:

„V zeleném štítě pět stříbrných smrků střídavě vyšších a nižších vyrůstajících ze stříbrného vlnitého zúženého břevna s modrým vlnitým břevnem.“

Varianta 10:

„Ve stříbrném štítě pět (3,2) zelených smrků s černými kmeny, dolní dva podložené dvěma modrými vlnitými zúženými břevny.“

Varianta 11:

„V zeleném štítě tři vlnitá zúžená břevna, mezi nimi pět (3,2) hvězd, vše stříbrné.“

Varianta 12:

„V zeleném štítě se stříbrným vlnitým břevnem pět (2,2,1) hvězd opačných barev.“

Vlajka obce:

Při tvorbě návrhu obecní vlajky platí, že námět nebo podoba vlajky musí korespondovat s figurálním obsahem či podobou návrhu znaku. Tuto zásadu lze realizovat ve třech základních intencích:

I-Přistoupením k tzv. opakování znaku (ať již k tzv. doslovnému či tzv.částečnému opakování znaku), což znamená, že se v listu vlajky objeví zcela totožné figury ve stejné či obdobné kompozici jako ve znakovém štítu.

II-Zjednodušením znakových figur do geometrické kombinace pruhů s totožnými barvami.

III-Vzhledem ke konkrétnímu případu vyváženou kombinací postupů I. a II..

V případě návrhu vlajky pro obec Zdobnice se přitom ukazuje jako adekvátní postupovat takto:

-varianty 1, 2 = opakování znakové figurální kompozice doplněné krajními vertikálními pruhy v barvách znakových figur,

-varianty 3, 7, 8, 9, 10, 11, 12 = opakování znaku,

-varianty 4, 5 = kombinace doslovného opakování figur smrku a hvězd s geometrizací figury mostu do podoby horizontálního pruhu odpovídající barevnosti,

-varianta 6 = částečné opakování znaku (redukce počtu břevnen/pruhů; úprava kompozice pěti hvězd).

Popis variant návrhu vlajky obce:**Varianta 1:**

„List tvoří tři svislé pruhy, žlutý, zelený a bílý, v poměru 1:3:1. V zeleném pruhu žlutý smrk s kmenem kosmo přeloženým dřevorubeckým hákem a šikmo podloženým sekerou, obojí bílé se žlutými topůrky, vše provázené pěti (2,2,1) bílými šesticípými hvězdami. Poměr šířky k délce je 2:3.“

Varianta 2:

„List tvoří tři svislé pruhy, žlutý, modrý a bílý, v poměru 1:3:1. V modrém pruhu žlutý smrk s kmenem kosmo přeloženým dřevorubeckým hákem a šikmo podloženým sekerou, obojí bílé se žlutými topůrky, vše provázené pěti (2,2,1) bílými šesticípými hvězdami. Poměr šířky k délce je 2:3.“

Varianta 3:

„List tvoří pět vodorovných pruhů, zelený, bílý, modrý, bílý a zelený, v poměru 10:1:1:1:3. V horním pruhu kosmo dřevorubecký hák šikmo podložený sekerou, obojí bílé se žlutými topůrky, provázené čtyřmi bílými hvězdami. Prostřední pruhy vlnité třemi vrcholy a dvěma prohlubněmi. V dolním pruhu bílá šesticípá hvězda. Poměr šířky k délce je 2:3.“

Varianta 4:

„List tvoří tři vodorovné pruhy, zelený, bílý a zelený, v poměru 10:1:5. V horním pruhu z dělicí linky vyrůstající žlutý smrk provázený po stranách po dvou bílých šesticípých hvězdách pod sebou. V dolním pruhu bílá šesticípá hvězda. Poměr šířky k délce je 2:3.“

Varianta 5:

„List tvoří tři vodorovné pruhy, modrý, bílý a modrý, v poměru 10:1:5. V horním pruhu z dělicí linky vyrůstající žlutý smrk provázený po stranách po dvou bílých šesticípých hvězdách pod sebou. V dolním pruhu bílá šesticípá hvězda. Poměr šířky k délce je 2:3.“

Varianta 6:

„List tvoří tři vodorovné pruhy, bílý, modrý vlnitý třemi vrcholy a dvěma prohlubněmi a bílý, v poměru 11:1:4. V horním pruhu pět zelených smrků s černými kmeny vyrůstajícími z dělicí linky. V dolním pruhu pět kosmo nakloněných modrých šesticípých hvězd. Poměr šířky k délce je 2:3.“

Varianta 7:

„List tvoří pět vodorovných pruhů, střídavě bílých a modrých vlnitých třemi vrcholy a dvěma prohlubněmi, v poměru 10:1:1:1:7. V horním pruhu tři zelené stromy, krajní jehličnaté a prostřední listnatý, s černými kmeny vyrůstajícími z dělicí linky. V dolním pruhu dvěma šesticípými hvězdami po stranách provázená obrácená podkova, v ní řecký kříž, vše modré. Poměr šířky k délce je 2:3.“

Varianta 8:

„List tvoří pět vodorovných pruhů, zelený, bílý, modrý, bílý a zelený, v poměru 10:1:1:1:7. V horním pruhu tři bílé stromy, krajní jehličnaté a prostřední listnatý, vyrůstající z dělicí linky. Prostřední pruhy vlnité třemi vrcholy a dvěma prohlubněmi. V dolním pruhu dvěma šesticípými hvězdami po stranách provázená obrácená podkova, v ní řecký kříž, vše bílé. Poměr šířky k délce je 2:3.“

Varianta 9:

„List tvoří pět vodorovných pruhů, zelený, bílý, modrý, bílý a zelený, v poměru 15:1:1:1:2. V horním pruhu pět bílých smrků střídavě vyšších a nižších vyrůstajících z dělicí linky. Prostřední pruhy vlnité pěti vrcholy a čtyřmi prohlubněmi. Poměr šířky k délce je 2:3.“

Varianta 10:

„List tvoří pět vodorovných pruhů, střídavě bílých a modrých vlnitých pěti vrcholy

a čtyřmi prohlubněmi, v poměru 15:1:1:1:2. Ve druhé a třetí čtvrtině délky listu pět (3,2) zelených smrků s černými kmeny, dolní přes modré pruhy. Poměr šířky k délce je 2:3.“

Varianta 11:

„List tvoří sedm vodorovných pruhů, střídavě zelených a bílých vlnitých pěti vrcholy a čtyřmi prohlubněmi, v poměru 4:2:9:2:9:2:4. Ve třetím pruhu nad vrcholy tři a v pátém pruhu nad prohlubněmi dvě bílé šesticípé hvězdy. Poměr šířky k délce je 2:3.“

Varianta 12:

„List tvoří tři vodorovné pruhy, zelený, bílý vlnitý třemi vrcholy a dvěma prohlubněmi a zelený, a pět šesticípých hvězd, dvě bílé v horním pruhu nad prohlubněmi, dvě zelené v bílém pruhu nad prohlubněmi a jedna bílá v dolním pruhu pod prostředním vrcholem. Poměr šířky k délce je 2:3.“

Vyjádření k návrhu znaku a vlajky:

K variantám návrhu znaku a vlajky obce je přiloženo vyjádření PhDr. Karla Müllera, ředitele Zemského archivu v Opavě, člena expertní skupiny Podvýboru pro heraldiku a vexilologii Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky a garanta správnosti návrhů.

Z tohoto vyjádření vyplývá, že všechny varianty návrhu vycházejí z obecných zásad heraldické a vexilologické tvorby a mohou být tedy předloženy Podvýboru pro heraldiku a vexilologii Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky s žádostí o schválení a doporučení Předsedovi PS P ČR znak a vlajku obci udělit.

PhDr. Karel Müller ve svém vyjádření uvádí následující:

„Všechny návrhy zpracované mgr. Janem Tejkalem odpovídají zásadám heraldické a vexilologické tvorby a mohou být předloženy podvýboru pro heraldiku a vexilologii Poslanecké sněmovny P ČR k projednání.

Poněvadž dnešní obec tvoří pět historických vsí, z nichž každá měla v minulosti svou vlastní pečeť, stala se tato pečetní symbolika hlavní inspirací pro jednotlivé varianty. Vyjádřena je rovněž zeměpisná poloha obce. Osobně se mi jako nejvýstižnější jeví varianta č. 3.“

Osobní pohled autora upřednostňuje varianty 1 až 5, které dávají důraz na motivy z historických pečetí dvou centrálních částí obce a celkový počet integrovaných historických lokalit vyjadřují prostřednictvím počtu hvězd – a z těchto variant pak zvláště varianty 3 a 4 s esteticky i tématicky zajímavou figurou mostu.

Záleží ovšem především na zástupcích obce, kterou z předložených variant zvolí. Podmínkou je heraldická a vexilologická správnost, kterou - jak dokládá přiložené vyjádření - splňují všechny předložené varianty návrhu.

Obecné poznámky k zásadám heraldické a vexilologické tvorby:

V současné právní terminologii figuruje jako primární pojem „vlajka“. Ve vexilologické terminologii se pak hovoří o vlajce, nebo o praporu dle způsobu užití. V rámci tohoto textu užíváme právně závazný pojem „vlajka“.

Poměr stran (šířky a délky) listu vlajky je dle metodického pokynu Podvýboru pro heraldiku a vexilologii Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky shodný s poměrem stran státní vlajky České republiky – tj. 2:3.

Na list vlajky nelze položit znakový štít – vlajka musí být svébytným symbolem, nikoliv jen podkladem pro znak.

Pojmy „zlatá“ a „stříbrná“ (tinktura) u znaku nahrazují u vlajky pojmy „žlutá“ a „bílá“ (barva).

V heraldice se pravá a levá strana popisují z pohledu štítonoše. Z pohledu pozorovatele je tedy heraldicky pravá strana vlevo a heraldicky levá strana vpravo.

Neudává-li se v blasonu orientace figury, má se za to, že je orientována doprava.

U heraldických tinktur – to znamená barev a kovů – se neudávají odstíny.

Při konkrétním zobrazení platí obecné pravidlo o vhodnosti tmavších a sytějších odstínů. Odstíny ve výtvarném řešení návrhu symbolů obce proto nejsou zcela závazné a lze je upravovat.

Heraldika počítá s vysokou mírou stylizace zobrazených znakových figur.

Figura by měla být jednoznačně rozpoznatelná, což ovšem neznamená, že má být zobrazena realisticky – může být například proporčně upravená tak, aby co nejlépe vyplňovala prostor znakového štítu, nebo mohou být její jednotlivé komponenty zobrazeny v upravených proporcích v závislosti na celkové kompozici znaku.

Primární je v heraldice blason neboli slovní popis a sekundární kresebná podoba neboli vizualizace blasonu, což znamená, že stejný znak může mít několik výtvarných podob (i současně užívaných).

---

dne 2.4.2015, Mgr. Jan Tejkal

Přílohy:

- 1. Výtvarná realizace variant návrhu znaku a vlajky obce*
- 2. Reprodukce archivních a knihovních podkladů*
- 3. Kladné vyjádření člena expertní skupiny Podvýboru pro heraldiku a vexilologii Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky*